

Sınıf Yönetimi

8. HAFTA
Sınıfta Etkileşim

Doç. Dr. Melike ARSLAN

Sınıfta Etkileşim

- Etkileşimin tanımı
- Etkileşim etkinlikleri
- Tanışma ve tanıma
- İlişkileri düzenleme
- Etkileşim kuralları

Etkileşim nedir?

- Karşılıklı olarak birbirini etkileme sürecidir.
- Sınıfta;
 - Öğretmen
 - Öğrenci
 - Araç-gereç
 - Sosyal ortam etkileşmesi olur.
- Etkileşimin;
 - Fiziksel, duygusal, sosyal ve zihinsel yönleri vardır.

Etkileşim etkinlikleri₁

- Sınıf içi etkileşimi sağlamak için;
 - Öğrenci ihtiyaçlarının uygun kuralları seçme, öğrencilerle paylaşma ve öğrencilerin sınıf yönetimi etkinliklerine katılmasını sağlama
 - Çeşitli zihinsel işlem ve süreçleri kullanarak, cezalandırmadan kaçınarak ve uygun etkinlikler düzenleyerek öğretimi sürdürme

Etkileşim etkinlikleri₂

- Sınıf içi etkileşimi sağlamak için;
 - Öğrencinin sorumluluk alması gereken becerileri öğrenmesi için gerekli araçları kullanıp uygulamalar yaptırılabilir.
 - Etkili girişimlerle öğrencilerin alışkanlıklarından kaynaklanan sorunların çözülmesine yardım edilebilir.

Tanışma ve tanıma₁

- Öğretmenin öğrencileri tanınması, sınıf yönetimi ve etkileşim açısından çok önemlidir.
- Tanışma ve tanıma çalışmaları yapılmadan sınıf içi ilişki düzenine geçilmemelidir.
- Bu süreçte öğretmen
 - Kendini
 - Okulu
 - Sınıfı
 - Ders araç-gereçlerini tanıtmalı ve
 - Öğrencileri tanımalıdır.

Tanışma ve tanıma₂

- Tanışma: öğretmen kendini tanıtmalı, yaptığı çalışmaları ve özgeçmişini anlatmalıdır. Sonrada tüm öğrencilere kendilerini tanıtmaları sağlanmalıdır.
- Okulu tanıma: Okulun ilk haftası okulun, sınıfın ve ders araç-gereçlerin tanıtımı yapılmalıdır. Gerekli açıklamalar yapılmalıdır.
- Öğrencileri tanıma: Öğrencilerin görme, dil, anlama, aile, sağlık ve sosyal durumları ile ilgili bilgiler toplanmalıdır. Buna göre eğitim çalışmalarına başlamalıdır.

İlişkileri düzenleme

- İlişkileri düzenleme konusunda aşağıdaki başlıklara bakalım;
 - Yaklaşımlar neler
 - Kuralları belirleme
 - Demokratik ilişkiler

İlişkileri düzenleme: Yaklaşımlar

Geleneksel Yaklaşım	Yapılandırıcı Yaklaşım
İlişkileri öğretmen belirler	İlişkiler öğrencilerle birlikte belirlenir
İstenen davranışlar, kurallar, yönergeler öğretmen tarafından açıklanmaktadır.	Davranışlar, kurallar, yönergeler öğrencilerle tartışılarak demokratik şekilde belirlenir.
Baskı, tehdit, yıldırma, gözünü korkutma öğeleri yer alır.	Öğrencilerin görüşleri saygı çerçevesinde ele alınır.
Bu yaklaşımda zihinsel becerilerini geliştirememektedir.	Karar verme, sorumluluk alma, sorun çözme ve değerlendirme yapabilir.

İlişkileri düzenleme: Kuralları belirleme

- Sınıf sadece öğrenme yeri değil;
- Sınıfta öğrenci;
 - Arkadaşlarıyla birlikte çalışmayı
 - Yaşamayı
 - Ortak kurallara uymayı
 - Kendini kontrol etmeyi
 - Kendine ve arkadaşlarına sorumluluk duymayı
 - Paylaşmayı
 - Zihinsel bağımsızlığını geliştirmektedir.

İlişkileri düzenleme: Kuralları belirleme

- Sınıfta kuralları belirlemek için üç ilke göz önünde bulundurulmalıdır;
 - Yasaklar değil, öğrencilerden beklenen ve yapılması gerekenler dile getirilmelidir.
 - Kurallar objektif, açık ve net olmalıdır. Kurallara uyma ve uymama durumu öğretmen ve öğrenci tarafından açıkça belirlenmelidir.
 - Sınıf kuralları uygulanabilir olmalı, imkansız ve uyulması zor durumları içermemelidir.

İlişkileri düzenleme: Demokratik ilişkiler₁

- Sınıf ortamındaki ilişkiler, eğitimin amaçlarına uygun ve demokratik olmalıdır.
- Demokratik ilişkileri geliştirmek için etkinlikler yapılmalıdır.
 - Tartışma
 - Seçme ve seçilme
 - Karar verme
 - Karşıt görüşlere yer verme
 - Sorun çözme

İlişkileri düzenleme: Demokratik ilişkiler₂

- Öğrenciler eğitimin amacına ve etkinliklere olumlu katkı sağlayan her türlü görüş ve düşünceleri tartışabilmelidir.
- Öğretmen objektif olmalı, bilimsel davranmalı, hiçbir görüşün tarafını tutmamalıdır.
- Demokratik ortam öğrencilerin zihinsel becerilerini geliştirmelidir.

İşbirlikli öğrenme₁

- İşbirliği; bireyin karşılıklı etkileşimi, bilgi alış-verişi, saygı, kendi görüşüyle başkalarının düşüncelerini bütünleştirme becerisidir.
- İşbirliği bireyler arasında iletişim ve etkileşim kurmaktır.
- İşbirlikli öğrenme ortamı etkileşimi üst düzeye çıkaran bir ortamdır.

İşbirlikli öğrenme₂

- İşbirliği için aşağıdaki çalışmalar yapılmalıdır.
1)Öğrenciler işbirliği yapmaya hazırlanmalıdır: İşbirliği hakkında açıklamalar yapılabilir. İşbirlikli çalışmanın öneminde bahsedilebilir.
2) Farklı özelliklere sahip bir grupta işbirliği yapılmalıdır: Grupların oluşumunda kişilerin farklı özellikleri, yetenekleri becerileri yansıtılmalıdır. Bu farklılıklar öğrencilerin farklı durumlarda farklı sorunları aşmalarına yardım etmektedir.

İşbirlikli öğrenme₃

3) Öğrencilerin gruba bağlılık geliştirmeleri sağlanmalıdır: Bir öğrencinin başarısı grubun başarısına bağlıdır. Grup üyeleri ortak amaca ulaşmak için güçlerini birleştirmek zorundadırlar.

4) Öğrenciler sorumluluklarını üstlenmelidirler: Gruptaki her üye sorumluluğunu üstlenmelidir. Öğrenci kendi öğrenmesini sürdürmeli öğrendiklerini paylaşmalı ve grup içindeki sorumluluğunu yerine getirmelidir.

İşbirlikli öğrenme₄

5) Öğrenciler iletişim kurmalıdırlar: İletişim işbirlikli öğrenmenin anahtarıdır. Grupta yoğun iletişime ve sürekli tartışmaya özen gösterilmelidir.

6) Öğrencilerin zihinsel ve sosyal işbirliği becerileri geliştirilmelidir: Öğrenciler bu süreçte bütün becerilerini kullanırlar.

Zihinsel işbirliği becerileri: Grupta düşüncelerin açıklanması, incelenmesi, birleştirilmesi, özetlemesi, önerilerin oluşturulması, tahmin yapılması vb

Sosyal işbirliği becerileri: Grup bireyleri ile sosyal işbirliği içerisine çalışmalarını yürütmektedirler. burada elde ettikleri becerileri sosyal hayatta uygulayabilmelidirler.

Etkileşim kuralları

- Öğretmen etkileşim sürecinde aşağıdakilere dikkat etmelidir.
 - Ayrım yapmamalıdır.
 - Düzeye uygun konuşmalıdır
 - Objektif ve sevimli olmalıdır.
 - Öğrencinin değer yargılarına saygı göstermelidir.
 - Bireysel farklılıklar göz önünde tutulmalıdır.
 - Öğrenciler karar sürecine ortak edilmelidir.
Öğrencilere yeterince söz hakkı verilmelidir.
 - Sürekli düzeltici tutum içine girilmemelidir.

KAYNAKLAR

- Gülşen, C. (2011). Kuram ve Uygulamada Sınıf Yönetimi. *Ankara: Anı Yayıncılık.*
- Güneş, F. (2014). *Sınıf yönetimi: Yaklaşım ve modeller.* Pegem Akademi.
- Shindler, J. (2016). *Dönüştürücü Sınıf Yönetimi.* Eğitim Yayınevi.